

Naša gospodarska organizacija.

—g PRIJAVITE DIJAKE ZA PENZIJONAT UČ. DOMA V MARIBORU!

Po pravilih se sprejemajo predvsem sinovi učiteljskega doma v Mariboru. V kolikor dopušča prostor, pa tudi drugi.

Pišite po prospekte na naslov: Penzionat Učit. doma v Mariboru, Kosarjeva 41.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Poročilo o izrednem, likvidacijskem obnem zboru društva Učiteljski dom v Mariboru in o I. rednem obnem zboru Reg. zadruga z om. z. Učiteljski dom v Mariboru, ki sta se vršila v torek, dne 12. julija t. l. ob pol 16. odnosno ob pol 11. uri v dvorani Nabavljalne zadruge v Mariboru.

V uvodnih besedah pojasnjuje tov. predsednik dejstvo, zakaj se je preosnovanje društva v zadrugo vršilo s tako naglico. Na zadnji skupni seji uprave in nadzorstva se je soglasno sklenilo, da se preosnuje društvo v zadrugo in sicer se naj to izvrši čimprej, ker se, kakor znano, pričinja poslovati v novem poslovnem letu s 1. julijem. Motivi, ki so dovedli odbora do tega, so bili pa različni. Prvič ima zadruga napram društvu razne prednosti, kakor n. pr. večjo stabilnost, lažje realiziranje raznih načrtov, enostavnije poslovanje, najmanjše posojil itd., drugič je pa ravno sedaj potrebno preosnovanje, ko ima Učiteljski dom svoj penzionat, ki ga bo otvoril 1. septembra t. l. Radi tesnega časa se ni mogla izvršiti široka agitacija, pač pa so se poslala vabila na vsa sreska društva. Zastopnike je poslalo 7 društev in sicer ormoško, šmarsko, slovenjgraško, ljutomersko, šotanjško, ptujsko in svetolenartsko društvo. Vseh skupaj je bilo navzočih 35 tovarišev članov. Takega obiska še ni imel noben občni zbor, znamenje, da se tovariši dobro zavedajo važnosti časa.

Nato ugotovi tov. predsednik glasovalno pravico navzočih in dožene, da so vsi plačali deleže po 100 Din in pristopnino po 10 Din.

Sklep zadnje skupne seje z dne 5. maja t. l. — da se preosnuje društvo v zadrugo — se soglasno odobri in sprejme.

Ob navzočnosti istega članstva otvori tov. predsednik I. redni občni zbor novoustanovljene zadr. z o. z. Učiteljski dom v Mariboru.

Po kratkih uvodnih besedah tov. predsednika se prečitajo in premotrivajo pravila točka za točko ter se stavijo predlogi za ev. poznejše izpremembe. Nato se na predlog tov. Vomerja izvolijo sledeči tovariši člani v načelstvo: Anton Hren načelnikom, Ivan Tomažič podnačelnikom, Mirko Kožuh blagajnikom, Stefan Blažič tajnikom, Miloš Verk, Angela Porekarjeva in Milan Megla. Namestniki: Ludvik Šijanec, Mirko Lešnik, Fran Cvetko. V nadzorstvo: Josip Klemenčič predsednikom, Miloš Tajnik, Fran Lukman, Ludvik Petrič, Angela Tomažičeva. V razsodišče: Franc Karbaš, Ludvik Musek, Franc Tušak. Namestnika: Martin Vrečko, Ciril Hočvar. V kuratorij: Mešičkova Anka predsednica, Cvetko Ivan, Dojčinovič Mihajlo, Lovše Ivan.

Poslovnik kuratorija, ki ga je prečital tovariš načelnik, se začasno odobri po načelstvu. Tu se po daljšem razmotrivanju sklene, da se za enkrat sprejme v penzionat samo fante. Kot mesečna preskrbnina za oskrbo v penzionatu se določi vsota 500 Din. Izjemni slučaj se bodo vpoštevali.

Soglasno se sklene, da se člani naša zadruga pri Zvezi slov. zadrug v Ljubljani.

Pri slučajnostih se vrši razgovor o opremi penzionata in o njega slavnostni otvoritvi.

Tov. načelnik izreka zahvalo za zanimanje in budno zasledovanje naših interesov in zaključuje lepo uspeli občni zbor ob pol 14. uri.

Hren A., načelnik. Blažič št., tajnik.

moči, in poslovanje vrše trije naši tov. upokojenci. Zadovoljivo narašča tudi obisk Učiteljskega doma, ki je shajališče vseh naših tovarišev in tovarišev, ko prihajajo iz krajev izven Beograda v našo prestolico. Omenjam, da dobi tam prenočišče vsak naš član za ceno 10 Din. Nečlani in ostali pa plačajo dvojno. Zaradi prenočišča se je treba prijaviti tov. upravniku, ki stanuje istotako v domu na Kralja Milutina 66. Upravo doma smo poverili tov. Gajiću Radivoju, učitelju na šoli kralja Aleksandra.

Na sejah 17. in 18. marca smo izdelali poslovnik tako za vse sekcije kakor tudi za centralno Udruženje. Med letom smo rešili mnogo organizacijskih kakor tudi ostalih stanovskih vprašanj. Podvelji smo nebroj intervencij, ventilirali smo vprašanje naše stanarine — ker je zadeva itak že znana, je ne bom razpredel podrobneje. Lahko trdim, da je centrala storila vse, kolikor je bilo v današnjih prilikah mogoče.

Izjava za dnevnike.

Po završetku skupščine sem zaprosil tov. Rašiča za izjavo za dnevne liste s posebnim ozirom na izven ljubljanske; zagrebške in beograjske liste. Izjava se glasi: Druga banovinska učiteljska skupščina v Ljubljani je iste skupščine vrednih školskih radnika, koji su mnogo uradili u svojoj organizaciji i čiji uspehi zaslužuju pažnju i priznanje. Sa svojim gospodarskim tekovinama ova učiteljska sekcija stoji na prvom mestu u državi u odnosu prema ostalim učiteljskim sekcijama. Disciplinovanost članstva je za ugled. Njihova ljubav prema celini naroda, njihov rad na učvršćivanju Jugoslovenske misli i njihova utakmica u radu na svekolikom uzdizanju naroda u ovom delu države služe na čast celom našem redu. Smišljen i drugarski rad na skupštini prikazuju ovu u najlepšem izgledu i kako to treba da bude na skupštini vaspitača naše najmlađe omladine. — ne —

—g Penzionat Učiteljskega doma v Mariboru. Kuratorij za upravljanje penzionata Učiteljskega doma je prav marljivo na delu, da izvrši vse priprave za otvoritev penzionata do 1. septembra. Zakaj ni malenkost smotreno opremiti zavod za 35 dijakov zlasti v sedanjem gospodarsko tako težkem času. Kljub temu je uverjen, da vse priprave izvrši pravočasno. Zaradi obilice dela zlasti v začetku in velike odgovornosti je načelstvo prišlo k sodelovanju poleg že na obnem zboru določenih Mešičkove, Dojčinoviča, Cvetka Ivana in Lovšeta še Lukmana, Križ-Tomažičeva, Vomerja in Purkharta. — Prva seja kuratorija se je vršila dne 18. julija pod predsedstvom tov. Hrena. Na tej seji je bila izvoljena za predsednico tovarišica Mešičkova, zapisnikarjem pa Cvetko Ivan. Potem pa je kuratorij temeljito razpravljal o vseh vprašanjih, ki se tičejo uredbe penzionata in raznih nabavk bodisi glede opreme, kakor tudi življenskih potrebščin. V vseh vprašanjih se je doseglo popolno soglasje. Saj je vse vodila edina želja, napraviti penzionat za uoden in prijeten dom, v katerem bodo učiteljski otroci bolje preskrbljeni kakor kjerkoli drugod in se bo polagala važnost tudi na njihovo smotreno vzgojo v kar največji meri. — Po razdelitvi dela se je sklenilo, da se vrše redne seje kuratorija vsak prvi torek v mesecu ob 17. uri v domu.

—g Učiteljska gospodarska poslovalnica v Mariboru in Ljubljani. Franciškanska ulica št. 6/I vabi vse krajevne šolske odbore, šolska upraviteljstva, tovariše in tovarišice, da že sedaj naročajo za prihodnje šolsko leto vse šolske potrebščine, tiskovine in učila, da proti koncu počitnic ne bo prevelikega navala, ki povzroča zastoj pošiljatev. — Zavednost pa seveda zahteva, da grede vsa naročila potom U. G. P. in tako v korist naših domov.

—g Samopomoč za otroke učiteljev v Ljubljani. Te dni boste prejeli pristopnice za zadrugo Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani r. z. z o. z. Te pristopnice blagovolite družinski očetje podpisati in vrniti na naslov: Lavrič Pavel, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Katere zvezke

bomo uvedli v šolskem letu 1932/33 v naše šole?

Za šolske naloge

zvezke Državne tiskarne po predpisu ministrstva prosvete, ki jih lahko vsako dobi v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in podružnici Učiteljske knjigarne v Mariboru.

Za domače naloge in vaje

zvezke Učiteljske tiskarne, ki se prodajajo v korist naših Učiteljskih domov.

UČITELJSKA TISKARNA

reg. zadruga z omeje. zavezo

v Ljubljani

Mladinska Matica.

—mm Iz uprave. Dobili smo mnogo reklamacij za knjige tudi od šol, ki niso plačale devetega obroka za publikacije Maticice. Pravico do knjig imajo samo tisti naročniki »Našega roda«, ki so plačali vseh osem števk in so dodali še 2-50 Din (deveti obrok) za knjige. Ker se je dvignilo zadnje dni število naročnikov na list in knjige nepričakovano visoko, ne moremo — žal — ustreči več zadnjim naročnikom, ker so knjige pošle. Kdor knjig ne more več dobiti, dobi seveda denar nazaj. — Sole, ki so si rezervirale v začetku šolskega leta vezane izvode »Našega roda« in publikacij, jih seveda dobijo, čeprav zaradi nagromadenega dela v knjigovodnici z večjo ali manjšo zamudo.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

—SESTDESETLETNICA UČITELJSKEGA DRUŠTVA JUU ZA SODNI SREZ SLOV. BISTRICA. V soboto, 11. junija, je bilo zbrano polnoštevilno učiteljsko Slov. Bistrice in okolice, da proslavi 60-letnico obstoja. Naše slavje so počastili tovariši in tovarišice društev Maribor mesto in Maribor desni breg tako, da se je že v zgodnjih jutranjih urah zbralo preko 120 učiteljev in učiteljic. Meščani so počastili goste s tem, da so razobesili zastave in tako vidno pokazali razumevanje za pomembno slavnost naših požrtvovalnih kulturnih delavcev. Društva so najprej absolvirala svoje stanovske interne

zadeve in so zborovala ločeno in sicer domačini pod vodstvom šol. uprav. Tajnika pa deš. osnov. šoli, Maribor mesto pod predsedstvom tov. Hočvarja na dekl. osnovni šoli in Maribor desni breg pod predsedstvom tov. Petroviča v hotelu Beograd. Nato se je razvila proslava po točno določenem sporedu. Deputacija učiteljskega se je poklonila na mestnem pokopališču umrlim tovarišem, ob 10. uri pa je bila sv. maša v farni cerkvi. Ob 11. uri so zborovali in gostje napolnili okrašen dvorano Okrajne hranilnice, kjer je domači orkester pod vodstvom tov. Živka uvodoma zaigral uverturo, nato pa je predsednik Miloš Tajnik otvoril slavnostno zborovanje, poudarjajoč v svojem nagovoru pomembnost 60-letnega organiziranega delovanja za stanovske pravice učiteljskega, kulturni napredek mladine ter za zmago narodnostnih načel v slovenjebistriškem sodnem okraju. Predvsem je pozdravil navzoče zastopnike oblasti, uradov in raznih korporacij, ki so poslale svoje odposlanec, da počastijo jubilej naših šolnikov. Zborovanje so nato pozdravili in izrekli društvu čestitke: župan dr. Jagodič v imenu mesta, nadzornik g. Koropec v imenu sreskega načelnika, g. dr. Pučnik v imenu Sokolstva, mestni župnik g. Šoline v imenu duhovščine in katehetov, g. Mondini za rezervne oficirje in banovinski svetovalec g. Gornjak v imenu našega kmečkega ljudstva. Po vmesnih orkestralnih točkah je izpregovoril slavnostni govornik, nadzornik Ljudevit Černež. V svojih izjavanjih je izčrpno zajel delo slovenjebistriškega učiteljskega društva od početka izza leta 1872. do danes. Očrtal je predvsem borbo narodno zavedne manjšine v prvotni organizaciji, ki se je že po 20-letnem društvenem obstoju tako ojačila, da je dosegla pristop k slovenski učiteljski zvezi in tri leta kasneje izvolila slovenski odbor z zavednim

narodnjakom, čresnjevskim nadučiteljem Gregorjem Poljanecem na čelu. Ljudska izobrazba se je na ta način dvignila, narodna in politična zavest se je vzbudila in je prestala najtežjo krizo med svetovno vojno ter rodila veličasten pokret za majniško deklaracijo in Jugoslavijo po zaslugah složne vzajemnosti naših učiteljev in duhovščine. — Kakor reče ni se vleče vprašanje za izboljšanje gmotnega položaja skozi vsa leta društvenega obstoja. Boj učiteljskega za obstanek tudi danes še ni dobojevan in ne bo nikoli — ne pri nas ne drugod. Pač pa je brezprimeren idealizem pripomogel premostiti neštivilne ovire tako, da je učiteljsko doseglo v svobodni domovini vsaj dostojni položaj drž. uslužbenecv, dočim je bilo v Avstriji vkovano v ozke meje posameznih dežel. Njihova stanovska organizacija si je tekem let izkrcila pota k najsigurnejši samopomoči preko nemškega »Lehrerbund« in »Zveze Jugoslovenskega učiteljskega« do vplivne vsedrjavne korporacije U. J. U., pri kateri krepko sodeluje naše društvo za stanovske pravice in ugled svojega stanu.

Velik del društvenega udejstvovanja je zavzelo uspešno stremenje za samoizobrazbo in napredek šolstva. V tem oziru je naše društvo uvrstilo vzporedno z največjimi društvi na teritoriju bivše Štajerske. Tekom 60 let je oskrbelo nešteto strokovnih predavanj in zbralo odlično strokovno knjižnico. Izmed predavateljev naj bodo omenjeni ti-le: ravnatelj Schreiner, dr. Bežjak, Luka Lavtar, Ivan Koprivnik, dr. Pivko, I. Prekoriek, prof. Dolar, Spindler, dr. Skoberne, pesnik Albrecht, dr. Reisman in drugi. — Za samoizobrazbo in širjenje ljudske prosvete si je društvo osnovalo troje krožkov. Posebne hvale vredno je dejstvo, da so se vršila redna društvena zborovanja ne le v Slov. Bistrici, temveč izmenoma po vseh krajih slovenjebistriškega območja. S tem si je učiteljsko utrdilo ugled in pridobilo mnogo prijateljev med kmečkim ljudstvom.

Društvo so vodili od ustanovitve do danes naslednji predsedniki: Windisch 20, Tribnik 3, Poljanec 8, Sabati 14, Koki 4, Rajner 3, Karbaš 3, Planer 1, in končno sedanji predsednik M. Tajnik 4 leta. Vsem tem je slavnostni govornik izrekel zaslužen priznanje in zahvalo. Svoj temeljiti govor je zaključil z besedami: »Organizacija naj živi, živi naj pravo, iskreno in odkrito tovarišvo!« Po prečitaju številnih brzojavk je bilo slavnostno zborovanje ob 13. uri zaključeno, na kar so udeleženci na istem mestu skupno obedovali. Popoldan se je ob sviranju orkestra razvila animirana zabava, ki je trajala do odhoda večernih vlakov. — Joža Stopar, t. č. tajnik.

PRVA PROSVETNA KONFERENCA V SKOFJI LOKI.

Prisrčno slovo učiteljskega od dolgoletnega nadzornika tov. Vilibalda Rusa. — Učiteljsko delovanje je bilo vsestransko uspešno.

Tik pred zaključkom šolskega leta se je sestalo učiteljsko školjeloškega nadzorovalnega okoliša k prvi prosvetni konferenci, ki se je vršila v mali dvorani Sokolskega doma v Skofji Loki. Konferenca je bila iz dveh urav zelo zanimiva: polnoštevilno zbrano učiteljsko je dalo duška svoji priljubljenosti do poslavljajočega se dolgoletnega nadzornika in poznanega kulturnega pionirja tov. Vilibalda Rusa; obsežno in s točnimi številkami podkrepljeno poročilo nadzornika tov. Vinka Zahrastnika pa je nudilo lep vpogled v razmah šolstva in učiteljskega delovanja v okraju, ki je bilo kljub raznim oviram prav uspešno in razveseljivo.

Nagovoru sreskega poglavarja g. Franja Levičnika so sledile pozdravne besede tov. Rusa, ki je posebej podčrtal, da ohrani učiteljsko školjeloškega okraja v prijetnem spominu. Posli šolskega nadzornika so čestokrat kočljivi in težki, toda ljubezen, zaupanje in medsebojno pravo tovarišvo so mu bili pomočniki, ki so ostrinam odbijali ost in uravnovesili neprijetnosti v duhu obojestranske uvidenosti. Šolsko delovanje mu je bilo prvo merilo ocenjevanja slehernega tovariša in tovarišice. Topli in iskreni nagovor so sprejeli navzoči z vsem razumevanjem in je bil tov. Rus deležen viharnih ovacij.

Iz poročila šolskega nadzornika o stanju šolstva posnemamo le najvažnejše podatke. V okraju je 28 šol s 62 razredoma, 6 vzporednicami in 4 oddelki za oddaljene učence. Med temi je 11 enorazrednic, 9 dvorazrednic, 1-trirazrednica in po dve štiri, pet in šestrazrednici. Pouk na Zabrdu je bil po zakonu o narodnih šolah ukinjen. Učnih sob manjka 18 in je ta pojav za zdravje mladine zelo kvaren, ker se je moral vršiti pouk ponekod v istih učilnicah od jutra do večera. Izmed stavb jih je le 15 v dobrem stanju, ostalih 13 pa v slabem. Nova šolska poslopja se bodo gradila v Lučinah, Retečah, Sovodnjem in Zeleznikih, dočim je novo, moderno urejeno poslopje deške šole v Skofji Loki že pod streho. Šoli v Bukvici in v Javorjah se bosta razširili, v Leskovici pa bodo morali poiskati krajevni činitelji pripravnejši prostor za šolo. Lastna poslopja ima 19 šol, ostalih 9 ima najete prostore v zasebnih hišah. Nič razveseljiva ugotovitve ni, da niti ena šola (razen deške in uršulinske v Skofji Loki) nima telovadnice, ne delavnice za deška ročna dela in še manj kopalnice. Na šolah je samo 19 učiteljskih stanovanj, 1 zbornica in 16 kabinetov. Tudi slika glede vrtov ni kaj prida. Dovolj veliki vrtovi so 4, premanjnih je 14, brez vrtov pa je 10 šol. Sadovnjakov je 12, vgladno urejena drevesnica pa le ena na Gabrku pri tov. Janžu Grumu v Poljanski dolini. Učiteljske knjižnice imajo 6108 knjig, šolske 6592 in narodne 8068. Mladina je prečitala 12.634 knjig.

Učiteljev je v okraju 75 in sicer: 27 učiteljev, 35 učiteljic, 3 duhovniki-dnevničarji in 10 redovnic-uršulink. Na učitelja odpade 47 otrok.